

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Landskapslag om Ålands författningssamling

1992-93

nr 16

Fr nr 36

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår en ny landskapslag om Ålands författningssamling som förenhetligar och moderniserar bestämmelserna om publiceringen av författningar. I samma lag föreslås ingå bestämmelser som reglerar förfarandet när republikens president förordnat att endast en viss del av en landskapslag skall förfalla.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker landskapsstyrelsens förslag med vissa ändringsförslag. Förslaget om att "särskilda skäl" måste föreligga för att en lag mot vilken presidenten inlagt partiellt veto helt och hållet skall förfalla föreslås utgå med hänvisning till självstyrelselagens ordalydelse.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Allmänt

Utskottet finner det angeläget att landskapsstyrelsen med det snaraste ges möjlighet att besluta att en landskapslag skall träda i kraft till de delar den inte har förordnats att förfalla. Bestämmelserna i 5 § i förslaget till landskapslag om Ålands författningssamling innebär att den i självstyrelselagen förutsatta landskapslagstiftningen för ändamålet kommer till stånd. Framställningen innebär i övrigt att bestämmelserna om författningssamlingen får en modernare och ändamålsenligare utformning. Lagförslagen är därför motiverade och bör antas med de i betänkandet intagna ändringarna.

Förfarandet vid partiellt veto

Enligt 19 § 2 mom. den nya självstyrelselagen kan republikens president inlägga även partiellt veto mot en landskapslag. Landskapsstyrelsen har i det fallet möjlighet att avgöra om lagen skall träda i kraft till övriga delar eller om den skall förfalla i sin helhet. Enligt 20 § 2 mom. självstyrelselagen skall landskapsstyrelsens avgörande ske "på det sätt som anges i landskapslag". Utskottet finner att beslutsfattandet i ärenden där partiellt veto inlagts hör samman med publiceringen av ifrågakvarande landskapslagar, varför det är ändamålsenligt att frågan regleras i lagstiftningen om Ålands

författningssamling. Om landskapsstyrelsens beslutsfattande i allmänhet finns dessutom regler i befintlig lagstiftning.

Landskapsstyrelsen konstaterar i framställningens allmänna motiveringar att bestämmelsen i självstyrelselagens 20 § 2 mom. medger utrymme för olika tolkningar. Enligt landskapsstyrelsens tolkning syftar bestämmelsen på de grunder som skall tillämpas när landskapsstyrelsen avgör om en landskapslag skall träda i kraft delvis eller förfalla i sin helhet. Landskapsstyrelsen har härvid gjort bedömningen att "särskilda skäl" måste föreligga för att en landskapslag, mot vilken presidenten inlagt endast partiellt veto, helt skall förfalla. Landskapsstyrelsen exemplifierar i motiveringarna vad som kan betraktas som särskilda skäl.

Med beaktande av ordalydelsen i 20 § 2 mom. och bestämmelsens förarbeten anser utskottet för sin del att uttrycket "på det sätt som anges i landskapslag" bör anses syfta på själva förfarandet. Förslaget om att "särskilda skäl" skall föreligga saknar enligt utskottet stöd i självstyrelselagens 20 §, som enligt sin ordalydelse ger landskapsstyrelsen rätt att fritt avgöra om den lag mot vilken presidenten inlagt partiellt veto skall träda i kraft till övriga delar eller förfalla i sin helhet. Även om det verkställande organet i detta avseende ges en ur normhierarkisk synvinkel osedvanligt stor befogenhet att avvika från ett av den lagstiftande makten fattat beslut, konstaterar utskottet att befogenheten härleds direkt från självstyrelselagen och att lagstiftaren "av praktiska skäl" (reg. prop. nr 73/1990, sid. 71) givit landskapsstyrelsen denna befogenhet.

Övriga synpunkter på författningssamlingen

När en landskapslag publiceras i Ålands författningssamling anges också framställningens samt utskottsbetänkandenas nummer. Vid publiceringen av beslut om bifall till författningar varigenom internationella fördrag bringats i kraft i landskapet anges vederbörande nummer i Finlands fördragsserie. Utskottet konstaterar att Ålands författningssamling i detta avseende varit en föregångare och utgår från att dessa informativa hänvisningar även framdeles kommer att ingå i författningarna, oberoende av att något omnämmande därom inte ingår i lagtexten.

Landskapsstyrelsen kungör regelbundet genom annons i lokaltidningarna om att landskapslagar och andra författningar har publicerats i författningssamlingen. Utskottet utgår från att förfarandet kommer att fortsätta.

Lagstiftningsordningen

De i framställningen ingående andra och tredje lagförslagen skall enligt bestämmelser i respektive lagar antas med sådan kvalificerad majoritet som anges i 55 § 2 mom. landstingsordningen vilket även framgår av lagförslagens ingresser.

Landskapslag, vari införs en bestämmelse som berör självstyrelsens konstitution, skall enligt 55 § 2 mom. landstingsordningen i den avgörande behandlingen i lagtinget godkännas med minst 2/3 majoritet. Utskottet delar landskapsstyrelsens bedömning att bestämmelserna i det första lagförslaget är av en sådan närmast teknisk natur att de inte berör "självstyrelsens konstitution", vilket ytterligare förstärks av de ändringsförslag utskottet infört i lagförslagets 5 §.

Detaljmotivering

1. Landskapslagen om Ålands författningssamling

2 § Med rikslagar som för att träda i kraft förutsätter lagtingets bifall avses närmast självstyrelselagen och jordförvärvslagen för landskapet Åland samt sådana i 29 § och 47 § 5 mom. självstyrelselagen nämnda rikslagar som kräver lagtingets samtycke. Utskottet har vidare erfarit att landskapsstyrelsens avsikt inte har varit att de lagar genom vilka internationella fördrag sätts i kraft skall publiceras i sin helhet. Avsikten är att, liksom tidigare, i författningssamlingen publicera endast lagtingets beslut om bifall till lagarna.

Utskottet föreslår i enlighet härmed att lagtexten förtydligas samt att ordningsföljden mellan punkterna ändras.

3 § Utskottet föreslår att paragrafens 1 mom. utgår som överflödigt. Utskottet anser att det ligger i sakens natur att författningar till sin utformning skall motsvara beslutet i ärendet liksom att rättelser av korrekturfel och dylikt alltid skall kunna göras.

Övriga ändringsförslag görs i förtydligande syfte.

4 § Ändringsförslagen är huvudsakligen av lagteknisk natur.

I förslagets 1 mom. anges att det av en författning skall framgå "när den träder i kraft eller när den skall tillämpas". Utskottet anser att den senare delen av bestämmelsen bör utgå eftersom den föreslagna lagen närmast avser att reglera författningarnas tekniska utformning och förfarandefrågor men inte deras egentliga materiella innehåll.

Enligt utskottets åsikt bör en författning alltid innehålla en ikraftträdelsebestämmelse. I fråga om landskapslagar bestämmer lagtinget när lagen träder i kraft om inte bestämmelsen lämnats öppen, varvid landskapsstyrelsen skall fatta beslut om ikraftträdandet.

5 § Med de motiv som anförts i allmänna motiveringen föreslår utskottet att

framställningens 1 och 2 mom. utgår. Av detta skäl är det nödvändigt att företa en närmast teknisk omarbetning av förslaget 3 mom.

Av framställningens motiveringar framgår inte närmare hur landskapsstyrelsen kommer att förfara vid publiceringen av landskapslagar som förfallit till en viss del. Utskottet utgår från att landskapsstyrelsen framdeles avser att följa vissa generella riktlinjer. Utskottet omfattar förslaget om att det av den publicerade författningen skall framgå varför lagtexten inte överensstämmer med lagtingets tidigare beslut. Detta kan enligt utskottet lämpligen göras i anslutning till de uppgifter som lämnas efter lagens rubrik eller på annat ändamålsenligt sätt.

Utskottet anser vidare att i landskapsstyrelsens rätt att avgöra om en landskapslag skall träda i kraft till de delar den inte förordnats att förfalla även ineligger en rätt att, där detta bedöms ändamålsenligt, företa nödvändiga omparagraferingar, rättelser av hänvisningar och liknande åtgärder av teknisk natur. Utskottet föreslår i förtydligande syfte att detta klargörs i ett nytt moment.

2. Landskapslag om upphävande av 73 § landstingsordningen för landskapet Åland

3. Landskapslag om upphävande av 19 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse

4. Landskapslag om ändring av 29 § landskapslagen om naturvård

Utskottet tillstyrker att lagförslagen antas oförändrade.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 10 september 1993 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört lagberedningssekreteraren Tomas Lundberg.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback, ledamöterna Christer Jansson och Sirén samt ersättaren Sjöstrand.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar de i framställningen ingående andra, tredje och fjärde lagförslagen oförändrade samt

att Lagtinget antar det i framställningen ingående första lagförslaget med följande ändringar:

LANDSKAPSLAG
om Ålands författningssamling

(Ingressen lika som i framställningen).

1 §

(Lika som i framställningen).

2 §

(1 mom. lika som i framställningen).

I författningssamlingen skall publiceras:

- 1) landskapslagar,
  - 2) *andra än i 3) punkten avsedda rikslagar som för att träda i kraft förutsätter lagtingets bifall,*
  - 3) beslut om bifall till *lag eller annan* författning, genom vilken internationellt fördrag sätts i kraft i landskapet,
  - 4) lagtingsbeslut som är av allmän betydelse,
  - 5) landskapsförordningar,
  - 6) landskapsstyrelsens beslut om inrättande av naturreservat och om fredande av naturminne samt
  - 7) överenskommelseförordningar.
- (3 mom. lika som i framställningen).

3 §

(1 mom. uteslutes).

Om en författning innebär ändring av *en* gällande författning kan även *oförändrade* delar av författningen publiceras. *När* så sker skall ändringarna framgå.

Av *en* författning skall framgå den dag den utgivits av trycket.

4 §

Av *en* författning skall framgå när den träder i kraft (*uteslutning*). *Har författningen inte publicerats senast vid den däri nämnda tidpunkten för ikraftträdandet träder den i kraft samma dag den utges av trycket.*

Författningar skall i mån av möjlighet publiceras så att de är tillgängliga innan de träder i kraft.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte på de i 2 § 2 mom. 2 och 7 punkterna nämnda författningarna.

5 §

När republikens president har förordnat att endast en viss del av en landskapslag skall förfalla och landskapsstyrelsen har beslutat att lagen skall träda i kraft till övriga delar, skall den publiceras i den lydelse som följer av presidentens förordnande och landskapsstyrelsens beslut. Av den publicerade lagen skall framgå orsaken till att den inte överensstämmer med lagtingets beslut om antagande av lagen.

Vid publiceringen av en i 1 mom. avsedd lag kan landskapsstyrelsen företa rättelser och vidta andra åtgärder av teknisk natur.

6 §

(Lika som i framställningen).

Mariehamn den 21 september 1993

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson